

Kadernota 2025

Asten als gemeente kan weinig doen aan het financiële zware weer dat op de loer ligt. Bovendien komen er nog veel opgaves op ons af die we in visies benoemd hebben, maar nog niet zijn opgenomen. Volgens PGA bereiken we meer door samen de schouders eronder te zetten. Dan is het van belang dat mensen elkaar weten te vinden en dat we dus investeren in de leefbaarheid en ontmoeting in onze kernen.

Bij de jaarrekening zien wij al de eerste tendensen dat wij er als gemeente Asten financieel niet goed voorstaan. Met technische kunstgrepen binnen de gemeentelijke financiën kunnen we nog zeggen dat we voldoen aan het sluitend maken van het begrotingsjaar 2025. Ook al vinden wij dat de investeringen die we doen verantwoord zijn, wij zien ook dat het onmogelijk is om vanaf volgend jaar ongeveer 3 miljoen euro structureel te bezuinigen zonder ons hele voorzieningenniveau onderuit te halen. Er moet geld bij komen om uitvoering te geven aan de beleidsdoelstellingen zoals de klimaatdoelstellingen of brede welvaartsdoelstellingen.

Als PGA begrijpen wij de denkrichting van het college in de samenvatting van de kadernota. Er zijn nog een drietal niet-opgenomen wensen, die wij als noodzakelijk zien en waar wij prioriteit aan geven om Asten leefbaar en sociaal te houden. Dat zijn: 1. Onderhoud – en investeringsbudget Speelvoorzieningen 2. Het behoud cursusaanbod ter versterking van basisvaardigheden van inwoners en 3. Het voortzetten van cultuureducatie. We komen hierop terug in ons betoog. Daarnaast vraagt PGA aandacht voor de volgende beleidsdoelstellingen.

Beleidsontwikkeling PGA:

Kunst en Cultuur:

Enige jaren terug hebben we als raad bezuinigd op Kunst en Cultuur met als bijgevolg dat er nu geen zicht is op beheer en onderhoud van kunst in de openbare ruimte. We hebben verschillende kunstwerken in Asten maar er is geen goede inventarisatie en er is niet bekend welke afspraken er gemaakt zijn m.b.t. onderhoud. Kunst hoort bij de openbare ruimte en daar hoor je zorgvuldig mee om te gaan. We moeten voorkomen dat er nogmaals een kunstwerk wordt vernietigd. Hiervoor is een goede inventarisatie een *must*. Deze inventarisatie zou vervolgens gebruikt kunnen worden door het Land van de Peel om bijvoorbeeld een kunstroute door Asten te maken. In september komt het uitvoeringsplan recreatie en toerisme in de raad. Wij zien dit als een kans om de inventarisatie daar een onderdeel van te laten zijn. Graag willen we met de andere raadsleden in gesprek hoe zij hierover denken.

Woningbouw:

De juiste woningen bouwen is de grootste prioriteit van de gemeenteraad. PGA wil de nodige betaalbare woningen toevoegen aan de woningvoorraad. In de kadernota staat niks vermeld over nieuwe wensen bij Bouwen en Wonen. In de prestatieafspraken staat dat we onderzoek

willen doen naar het bouwen van flexwoningen, een woonzorgvisie willen opstellen waarin onder andere woningsplitsing en kamerverhuur ter sprake komen en dat er een doelgroepenverordening in het leven wordt geroepen. Allemaal punten die bijdragen aan het bouwen van de juiste woningen. Wij zouden deze punten direct willen uitvoeren. De provincie zoekt ruimte voor flexwoningen - en wij in Asten hebben die ruimte - en het Rijk heeft genoeg regelingen hiervoor. Wij zouden zeggen: maak hier werk van.

Autovrije Markt:

Tijdens de themabijeenkomst over de centrumvisie werd er de suggestie gewekt dat er al een keuze is gemaakt om het centrum autoluw te maken. Dit ging voor de PGA wat te snel. PGA heeft er nooit een geheim van gemaakt dat onze voorkeur ernaar uitgaat dat de Markt autovrij wordt. Hierover willen we met de raad in discussie. Wij willen dat er aan de commissie en raad scenario's worden voorgelegd met daarin verschillende opties van autoluw en (deels) autovrij, dat de voor- en nadelen worden uiteengezet en dat we op basis van volledige informatie, zoals ook verwoord is in het Astens Manifest, een besluit nemen.

Per programma:

Bestuur en veiligheid:

De noodzaak van een programma-manager Peelagenda zien wij niet onderbouwd. Asten betaalt als kleinste gemeente 75.000 euro structureel voor de Arbeidsmarktstrategie en 56.000 euro structureel voor een Programmamanager Peelagenda. Stel dat iedere gemeente dat bedrag neerlegt, dan heb je het over 400.000 euro en respectievelijk 300.000 euro structureel. Wij vinden dat nogal wat. In onze beleving zou dat goedkoper moeten kunnen. Hoewel wij het belangrijk vinden om krachten te bundelen en zien dat er een lastige arbeidsmarkt is, zijn wij hier toch kritisch op.

Ruimtelijk domein:

Bij duurzame energie vragen we ons af of er voldoende budget is om projecten op te pakken zoals de klimaatcorridor. 2030 begint erg dichtbij te komen. Om de doelen te halen die we in de regio hebben vastgesteld met betrekking tot elektriciteit en warmte moet er een tandje bij.

- Speelvoorzieningen:

Hier komen we bij het eerste punt van de nieuwe wensen die niet opgenomen zijn maar er volgens PGA wel degelijk in horen te staan: Het onderhoud van speelvoorzieningen. Zonder dit budget te verhogen schrijft het college dat we de kwaliteit niet kunnen handhaven, en dat vinden wij onverantwoord. Alle kinderen moeten veilig kunnen spelen op de gemeentelijke speelvoorzieningen - dat vinden wij vanzelfsprekend en hier mag nooit op bezuinigd worden. Daarbij bouwen we flink in Asten en verdienen ook de kinderen in de nieuwe wijken speelvoorzieningen. Twee belangrijke redenen dus om dit budget vooral op te nemen in de prioritaire lijst. We horen graag van de andere raadsleden of zij het ook belangrijk vinden dat kinderen veilig kunnen spelen.

Sociaal domein:

Voor PGA zijn gelijke kansen, zodat iedereen toegang heeft om zich te ontwikkelen, een speerpunt. Dan komen we bij het tweede punt dat zeker aan de lijst moet worden toegevoegd: 'Behoud cursusaanbod versterken basisvaardigheden inwoners'. Wij constateren dat er nu al veel mensen zijn die het moeilijk vinden om mee te kunnen blijven doen in deze snel veranderende maatschappij. Denk ook aan opkomst van *Artificial Intelligence*. Voor PGA kan er dan ook geen sprake van zijn dat we hierop bezuinigen. Dit omdat wij denken dat bezuinigen op deze post betekent dat mensen buiten de boot vallen maar ook omdat het ons later alleen maar meer geld kost. Als mensen de basisvaardigheden missen hebben ze later meer hulp en ondersteuning nodig, dat is al vele malen aangetoond.

Dan het derde punt van de niet opgenomen wensen die wat PGA betreft zeker opgenomen moet worden: 'Cultuureducatie voortzetten'. Als wij echt willen dat alle kinderen mee moeten kunnen doen en gelijke kansen verdienen dan moeten we kinderen op school kennis laten maken met Cultuur. Het landelijk programma Cultuur met Kwaliteit heeft zichzelf bewezen. Met dit programma komen kinderen uit alle sociale klassen op school in aanraking met Cultuur. Dit nemen ze hun hele leven mee, om die reden vinden wij als PGA dat die € 15.000,- per jaar voor de komende vier jaar ergens gevonden moet worden en dat CMK4 zeker door moet gaan.

Financiën, control en economie:

De OZB-belasting moet voor onze inwoners niet te veel in één keer stijgen. Wij hebben er dan ook grote moeite mee dat we zijn achtergelopen en dat nu ineens de tarieven met 7,5 % verhoogd moeten worden. Dat is een onaangename verrassing. Wij vinden dat het college hier alert op had moeten zijn afgelopen jaren. We vragen nadrukkelijk om zulke sprongsgewijze verhoging in de toekomst te voorkomen.

Ook zien wij dit jaar dat onze reserves ingezet worden als structureel dekkingsmiddel. We weten dat dit kan en we zien ook dat dit binnen de regels en binnen de marges gebeurt en toch maken we er ons zorgen over. Hoe je het ook wendt of keert, we teren zo in op onze reserves en dit kunnen we maar een beperkt aantal jaren vol houden.

Enkele opmerkingen m.b.t. de niet opgenomen wensen:

Reconstructie wegen:

De kosten om de wegen te reconstrueren vinden wij hoog. Heeft dit onderzoek plaatsgevonden voor alle wegen? Wat is de urgentie? Komen deze kosten in het Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan terug?

Binnensport Asten:

PGA vindt het belangrijk dat een accommodatie een aanjager is en dat Astenaren meer verleid worden om te gaan sporten. Een accommodatie zal multifunctioneel moeten zijn en gedragen door onze inwoners, van jong tot oud. Om tot een goede basisvoorziening te komen die voor iedereen binnen handbereik is, zul je ook moeten kijken naar regionale 'getraptheid': niet alles hoeft in Asten te zijn, voor een bepaald sportaanbod kun je ook goed

terecht in de centrumgemeente van onze regio. Daarbij is het van belang dat deze grotere sportvoorzieningen vanuit Asten eenvoudig bereikbaar zijn met het openbaar vervoer.

Vervangen kunstgrasvelden:

Naar ons idee strookt een investeringskrediet voor het vervangen van de topplaag niet met het besluit dat we als raad hebben genomen in 2013. De gemeente zou 90.000 euro reserveren en het resterende bedrag zou Olympia Boys zelf moeten financieren. Financiering moet in lijn liggen met de gemaakte afspraken.

Bushalte Floraplein:

Wij vinden dit erg slecht uitonderhandeld. Waarom moet de gemeente bij betalen als een projectontwikkelaar iets wil?

Samengevat: De PGA ziet drie niet opgenomen wensen als een noodzakelijke investering, ik herhaal wat ik straks zei: het Onderhoud speelvoorzieningen, Behoud cursusaanbod versterken basisvaardigheden inwoners en Cultuureducatie voortzetten. Wij vinden deze onderwerpen zeker zo noodzakelijk als de wensen die al opgenomen zijn. PGA denkt dat de financiering hiervan mogelijk is binnen het saldo van de Kadernota 2025. Kijk nog eens kritisch naar het bedrag van de arbeidsmarktstrategie waar ik het eerder in mijn betoog al over had, de programmamanager Peelagenda of het groenonderhoud. Volgens ons moeten het lukken om hetzelfde streefbedrag te bereiken én te bereiken dat kinderen veilig kunnen spelen en de Astenaar de mogelijkheden behoudt om zijn vaardigheden te versterken.